

ג ע"ב-ד ע"ב. המקור להפרשת כהן גדול שבעה ימים

לאחר שביררו היטב את דרשת רבי יוחנן ללמוד מיום המילואים, הן לשריפת אפר הפרה, והן ליום הכיפורים, הגמרא מביאה דרשה שונה של רבי יוחנן עצמו. ומבררת שהדעה שעד כה עסקנו היא דעתו של רבי יוחנן בשם רבו, רבי ישמעאל. הגמרא מביאה את דעתו של ריש לקיש החולקת, ואת השקלא וטריא בן שני האמוראים.

תירוצים	קושיות	לימוד לפרישת כהן	דעת
		הפסוק "צִוָּה ה' לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר" מלמד לפרישת כהן בשריפת פרה אדומה ("לַעֲשֹׂת"), וביום הכיפורים ("לְכַפֵּר").	רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל
פרישת הכהן קודם שריפת הפרה הינה מעלה בעלמא, וחומרא שהחמירו בה (מפני שהקילו בשריפתה בטבול יום, כנגד הצדוקים. ב ע"א), ואינה מדין דאור'.	שנינו במסכת פרה (פ"ג מ"א) "שבעת ימים קודם שריפת הפרה היו מפרישין את הכהן השורף" - מהיכן נלמד מדאור' שיש לפרוש לפני שריפת הפרה?	הפסוק "צִוָּה ה' לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר" מלמד רק על פרישת כהן ביום הכיפורים.	רבי יוחנן
לא ניתן לתרץ שהכוונה במשנה "ומתקינין לו כהן אחר תחתיו" להפרשת הכהן החלופי שבעה ימים, שהרי כשרצינו לומר פרישה אמרנו מפורשות "שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול" ? והיה צריך לשנות במשנה בשניהם או מפרישין או מתקינין?	ריש לקיש: אם הלימוד מימי המילואים, הרי שבימי המילואים הפרישה הינה מעכבת (ואינו יכול לעבוד אפילו בדיעבד אם אינו פרש. ה ע"א), וביום כיפורים אין זה מעכב, כמוכח שמתקינים כהן תחתיו (ב ע"א) שאין מפרישים אותו (וייתכן שבפועל הכה"ג יטמא, והכהן שתחתיו יעבוד ביוה"כ מבלי שפרש לפני?)		
מעלה יתירא עשו חכמים לכהן הגדול טרם כניסתו לקודש הקודשים, וכן לשורף את אפר הפרה (מפני שהקלו בשריפתה בטבול יום, כנגד הצדוקים. ב ע"א), אך אין הפרישה מדאור'.	ריש לקיש: בימי המילואים היזה משה על אהרון במשך כל השבעה ימים לקדשו "וַיִּקַּח מִשֶּׁה בְּמִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וַיִּמָּן הַדָּם אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּז על אֶהָרֹן עַל בְּגָדָיו וְעַל בְּנֵי וְעַל בְּגָדֵי בָנָיו אֹתוֹ... כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדָכֶם... כְּאֲשֶׁר עָשָׂה בְּיוֹם הַזֶּה (הראשון לכפר על ידי הזאה כך יעשה בשאר הימים)" (ויקרא ח,ל-לד). לכך יש מקור ללימוד בברייתא שמזין מי אפר פרה (מכל הפרות שנשרפו עד כה שהיה שמור בחיל. או מאפר פרות של משה. רש"י) שבעה ימים על הכהן קודם יום כיפור ושריפת הפרה. אך לדעת רבי יוחנן מהיכן נלמד הזאה שבעה ימים?		
היום הנוסף הוא כחששו של רבי יהודה בן בתירא (ו ע"א) שמא בשעה שימש עם אשתו תראה דם - ונמצא טמא שבעה ימים (כדין בועל נידה ולא יוכל לעבוד במקדש). לכן הקדימו והפרישו אותו מביתו, שלא ימש עם אשתו שבוע שלם (מפני תשמיש בלבד היו מפרישים אותו רק מאשתו, ולומדים מהר סיני להפרישו ללשכת הפרהדרין. ריטב"א).	במשנה למדנו שהכהן הגדול פורש שבעה ימים קודם כניסתו אל קודש הקודשים, ולא שישה ימים כפי שהמתין משה בתוך הענן?	הפסוק "וַיִּשְׁפֹּן קְבוֹד ה' עַל הַר סִינַי, וַיִּכְסְהוּ הָעָנָן שְׁשֵׁת יָמִים, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי מִתּוֹךְ הָעָנָן" (שמות כד,16) מפרישת משה נלמד בנין אב לכל הנכנס למחנה (משה במתן תורה וכה"ג בכניסה לקה"ק) שכינה חייב לפרוש שישה ימים.	ריש לקיש
רבי חייא: נכנסו מים תחת דם. כל עוד לא נשרפה הפרה האדומה הראשונה - השתמשו במים, אך לאחר מכן טהרה נעשית רק במים.	רבי יוחנן: בימי המילואים היזה משה על אהרון ובניו מהדם, וכיצד ניתן ללמוד להזיית מי חטאת (המעורבים באפר הפרה) כהן ביום כיפור ובפרה אדומה?		

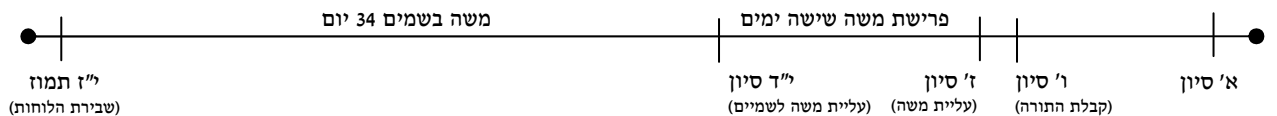
הגמרא מביאה ברייתא לשיטת רבי יוחנן (הלימוד ליום הכיפורים מימי המילואים):

תירוצים	קושיות	ברייתא
<p>אם עניין המילה "בזאת" ללמד שהתנאי לכניסת אהרון לקודש היו על ידי הקורבנות עצמם היה נאמר בלשון זכר "בזה" או "באלה" יבוא אל הקודש (שאייל ופר הם לשון זכר), אך נאמר בלשון נקבה "בזאת" כדי ללמד את שני הדברים: א. הקרבת פר ואיל. ב. לפרישה ביום הכיפורים, ופרישה לשון נקיבה.</p>	<p>כיצד הלימוד מיום המילואים ליום הכיפורים נעשה על בסיס ייתור המילה "בזאת", הרי היא אינה מיותרת? והרי מטרתה ללמד את המשך הפסוק "בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה"?</p>	<p>[בעבודת יום כיפור] "בזאת יבא אהרן אל הקדש" (ויקרא טז, ג) ("בזאת" הוא מילה מיותרת, וכוונתה לדרוש) במה שאמור בענין (שהוזכר קודם) מאי היא? בענין דמילואים. ומה אמור בענין דמילואים: אהרן פירש שבעה ושמש יום אחד, ומשה מסר לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה, ואף לדורות כהן גדול פורש שבעה ומשמש יום אחד ושני תלמידי חכמים מתלמידיו של משה, לאפוקי צדוקין (שאינם מלמדים כראוי, מפני ססוברים לשנות מסדר העבודה בעניין הקטורת בקה"ק. נג ע"א), מוסרין לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה.</p> <p>מכאן אמרו: שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פרהדרין, וכשם שמפרישין כהן גדול (ביום כיפור) - כך מפרישין כהן השורף את הפרה ללשכה שעל פני הבירה צפונה מזרחה, ואחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם ("בחיל". פרה פ"ג מ"א).</p> <p>ואם תאמר במילואים דם הכא מים (וכיצד ניתן ללמוד זה מזה)? אמרת נכנסו מים תחת דם (כ"ל בדברי רבי חייא).</p> <p>ואומר (בפרישת ימי המילואים) "כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה צָנָה ה' לַעֲשֹׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם" (ויקרא ח, לד). "לַעֲשֹׂת" אלו מעשה פרה, "לְכַפֵּר" אלו מעשה יום הכיפורים.</p>
<p>אם הייתה רק את הדרשה הראשונה הינו סוברים: א. רק ביום הכיפורים הראשון שנעשה במדבר צריך הכהן פרישה, כשם שבמילואים פרשו רק בחניכת המשכן, אבל לא בשאר ימי הכיפורים לדורות. ב. רק אהרון הכהן יפרוש שנאמר "בזאת יבא אהרן", אבל לא שאר הכוהנים גדולים. קמ"ל מהדרשה השנייה לדורות ובכל כוהן גדול.</p>	<p>מדוע הברייתא הביאה שתי דרשות ("ואומר") ללמוד מפרישת יום המילואים ליום הכיפורים?</p>	

הגמרא מביאה ברייתא לשיטת ריש לקיש, שבה מובאת מחלוקת בעניין הבנת הפסוק "וַיִּשְׁכַּן כְּבוֹד ה' וכו', שיסודה במחלוקת מתי ניתנה התורה בו' או בז' בסיון (שבת פו ע"ב):

שמות כד, טז	"וַיִּשְׁכַּן כְּבוֹד ה' עַל הַר סִינַי" - מתי?	"וַיְכַסְּהוּ הָעֲנַן שְׁשֵׁת יָמִים" - את מי כיסה הענן?	"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" - למי קרא?	"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" - למה קרא?	"בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הָעֲנַן" - מתי קרא?
רבי יוסי הגלילי	כבוד ה' שכן על ההר לאחר קבלת התורה בו' סיון	משה. השישה ימים הינם חלק מארבעים יום שמשעלה למרום, וענן כיסה את משה בהמתינו לפני העלייה לשמים (וניתן ללמוד מפרישת משה שישה ימים לפרישת כהן גדול ביום הכיפורים כדעת ריש לקיש).	למשה. הקב"ה קורא למשה ביום השביעי לפרישתו עלות מן ההר לשמים ולקבל את שאר התורה	<u>רבי נתן</u> : למרקו מאכילה ושתייה שיש במעיו, כדי שידמה למאכלי השרת. <u>רבי מתיא</u> : לאיים עליו, כדי שיקבל את התורה באימה (שבמקום שמחה צריך שיהיה רעדה).	בז' סיון עלה משה למרום (לאחר שבו' סיון ניתנה התורה), ואחרי שישה ימי פרישה קרא הקב"ה למשה בי"ד סיון.
רבי עקיבא	כבוד ה' שכן על ההר החל מא' סיון	ההר. שישה ימים מראש חודש ועד יום לפני קבלת התורה (בו' סיון) שכן הענן על הר סיני (לא ניתן לפרש שכיסה הענן את משה מפני שהוא עלה וירד מההר כמה פעמים לפני מתן תורה, ושימש ככלי "לדו-שיח" בין הקב"ה לעם ישראל)	לכל ישראל. הקב"ה קורא למשה ולכל העם בז' סיון את עשרת הדיברות.	כדי לחלוק לו כבוד (האמירה נאמרה לכל העם, אך ייחד את הקריאה דווקא למשה)	קרא הקב"ה לעם ישראל בז' סיון, יום שבו ניתנה התורה.

שיטת רבי יוסי הגלילי (וריש לקיש שישנם שישה ימי פרישה) כדעת ת"ק שבו' בסיון ניתנה התורה:

שיטת רבי עקיבא (ורבי יוחנן שמשעלה לא פרש לפני עלותו לשמים) כדעת רבי יוסי שבו' בסיון ניתנה התורה:

